

ПРО АКТУАЛЬНЕ КОЛЕГІАЛЬНО

Алла АКСЬОНОВА

Нещодавно в Чорнобилі знову говорили про зроблене, плани на найближче майбутнє, гроші та охорону цього небезпечного об'єкта та колегіально робили висновки щодо існуючих проблем, шляхів їх вирішення

На порядок денний чергового засідання виїзної колегії Державного департаменту – Адміністрації зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення, що нещодавно проходило в місті Чорнобилі, винесли три питання. Під час розгляду першого – про результати роботи підприємств МНС України у Зоні відчуження в січні – вересні нинішнього року, з'ясувалося, що виконання завдань через недостатнє фінансування було ускладнено. Саме це, судячи з підсумків зробленого у першому півріччі, стало причиною недовиконання запланованих обсягів робіт в окремих напрямках діяльності. Але після надходження додаткових коштів із резервного фонду Кабінету Міністрів України ситуація стала виправлятися і зараз є сподівання, що до кінця року підприємства Зони відчуження виконають усі планові обсяги.

Взагалі, як доповів присутнім начальник відділу з питань зон відчуження і безумовного (обов'язкового) відселення державного департаменту Василь Золототерх, робота підприємств МНС України у зазначений вище період була направлена перш за все на:

– виконання бар'єрних функцій Зони відчуження, зокрема щодо мінімізації виносу радіонуклідів за її межі водним, повітряним та технологічним шляхами;

– виконання робіт по зняттю з експлуатації блоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему;

– продовження будівництва та експлуатацію інфраструктури першої черги пускового комплексу КВ "Вектор";

– поводження з радіоактивними відходами (збирання, перевезення, дезактивація, зберігання та захоронення);

– моніторинг радіаційного стану навколишнього середовища та забезпечення радіаційної безпеки;

– виконання спеціалізованих лісогосподарських та водоохоронних заходів;

– підтримання належного стану інфраструктури Зони відчуження.

ЗРОБЛЕНЕ В КОНКРЕТИЦІ

У ДСП "Комплекс" виконані роботи з ліквідації неконтрольованих накопичень радіоактивних відходів (РАВ) об'ємом 10512 м³. На ПЗРВ "Буряківка" захоронено 19845 м³ РАВ сумарною активністю 2,86x10¹² Бк (на 4250 м³ більше, ніж за аналогічний період минулого року). Виконано роботи з дезактивації обладнання і матеріалів – 570 тонн (на 105 т більше, ніж за аналогічний період минулого року). Розроблено проект технічного завдання на модернізацію ПЗРВ "Буряківка".

Питаннями будівництва та експлуатації Комплексу виробництва "Вектор" займався ДСП "Техноцентр". Прово-

дилася експлуатація об'єктів першого пускового комплексу та спеціально обладнаного приповерхневого сховища твердих радіоактивних відходів (СОПСТРВ). 2 липня 2009 року рішенням Колегії ДКЯР України прийнято рішення про оформлення для ДСП "Техноцентр" ліцензії на експлуатацію цього сховища. Проведено роботи по розробці, створенню та випробуванню установок для переробки радіоактивних відходів, зокрема установки термічної переробки радіоактивно забруднених матеріалів. Наказом МНС України та Мінфіну України від 23.09.2009 № 643/1109 затверджено паспорт бюджетної програми на 2009 рік "Будівництво пускового комплексу "Вектор" та експлуатація його об'єктів" з обсягом бюджетного призначення 42 689 тис. грн. зі спеціального фонду державного бюджету, з них на будівництво – 35 277 тис. грн.

ДСНВП "Екоцентр" здійснював радіаційно-екологічний моніторинг та радіаційно-дозиметричний контроль у Зоні відчуження. За звітний період відібрано 3407 проб; виконано 960 польових та 6943 лабораторних вимірів. Фахівцями відзначається, що значних змін в обсягах виносу радіонуклідів до Київського водосховища рікою Прип'ять у порівнянні з аналогічним періодом минулого року не відбулося.

Роботи щодо попередження виносу радіонуклідів із Зони відчуження водним шляхом виконувало ДСВКВП "Чорнобильводексплуатація". Водоохоронні заходи були направлені на

експлуатацію, технічне обслуговування та огляди 31 водоохоронної споруди лівого та правого берегів річки Прип'ять, 12 меліоративних систем, 274 контрольно-спостережних свердловин, двох насосних станцій, двох водпостів. Ці заходи забезпечили нормальний пропуск весняної повені цього річчя.

Догляд за лісовими масивами здійснювало ДСКП "Чорнобильська Пуща".

За звітний період є недовиконання запланованих обсягів робіт щодо рубок, пов'язаних з формуванням та оздоровленням лісу, а також ліквідацією захаращеності (близько 75 % виконання планових показників 9 місяців 2009 року).

ДСП "РУЗОД" здійснювало метрологічне забезпечення виробництва підприємств Зони відчуження, контрольно-наглядові функції щодо питань охорони праці, промислової та радіаційної безпеки, охорони навколишнього природного середовища; забезпечувалася відомча воєнізована охорона 45 об'єктів на 70 постах, а також підготовка і перепідготовка працівників підприємств Зони відчуження та інформаційно-технічне забезпечення підприємств. Планові завдання у цих напрямках підприємством виконуються повністю.

ДП "Спеціалізована будівельна компанія" протягом звітного періоду виконувало завдання щодо поточного ремонту будівель, споруд та доріг Зони відчуження. Багато зроблено роботи у цьому напрямку, але є зауваження щодо якості виконуваних робіт на окремих об'єктах.

(Початок. Закінчення на стор. 2)

ПРО АКТУАЛЬНЕ КОЛЕГІАЛЬНО

(Закінчення. Початок на стор.1)

Життєдіяльність Зони відчуження забезпечувало ДП "Чорнобильсервіс". У цілому підприємство справилося зі своїми завданнями, але в першій половині року були проблеми з придбанням достатньої кількості пального для автотранспортних засобів, що позначилося на виконанні обсягів робіт з різних напрямків діяльності виробничого комплексу Зони відчуження, зокрема перевезень та захоронення радіоактивних відходів.

На сьогодні ця ситуація виправляється. З 01.09.2009 покращилась якість лікувально-профілактичного харчування працівників підприємств у ідальнях м. Чорнобиля, адже вартість добового набору продуктів збільшилася до 26,96 грн. (з ПДВ). Натомість, у зв'язку зі збільшенням кількості відвідувачів, з'явилися великі черги у ідальнях м. Чорнобиля.

Багато зроблено підприємством для належної підготовки інфраструктури Зони відчуження до роботи в осінньо-зимовий період 2009-2010 рр., але залишилися заходи, котрі в найкоротші терміни необхідно виконати (закінчення робіт з ремонту покривель та утеплення приміщень, придбання мережного насоса для ЦРК м. Чорнобиля, забезпечення об'єктів теплопостачання нормативним запасом резервного палива).

У ПЛАНАХ

Колегія також відзначила найбільш важливі завдання на четвертий квартал 2009 року, а саме:

- виконання на підприємствах Зони відчуження завдань та обсягів робіт, визначених річним "Планом (Комплексною програмою) заходів...";

- продовження будівництва комплексу "Вектор" та експлуатації його об'єктів;

- реалізація міжнародних проектів щодо зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та будівництва нового безпечного конфайнменту на об'єкті "Укриття";

- забезпечення стабільної роботи підприємств Зони відчуження в умовах осінньо-зимового періоду 2009-2010 років;

- забезпечення до кінця поточного року своєчасної виплати заробітної плати та передбачених законодавством доплат і надбавок працівникам підприємств Зони відчуження.

ПХУ... ПХУ, ЩОБ НЕ НАВРОЧИТИ

...саме таке бажання виникло від похутої інформації з наступного питання. Ще донедавна виплата заробітної плати працівникам підприємств на підприємствах МНС України у Зоні відчуження була надто проблематичним питанням. Однак, заслухавши доповідь заступника начальника відділу планування, фінансування та контролю

Державного департаменту – Адміністрації зони відчуження і зони безумовного (обов'язкового) відселення Віталія Малюка з'ясувалося, що нині середня заробітна плата працівників підприємств МНС України у Зоні відчуження (без ДСП "Чорнобильська АЕС") за дев'ять місяців 2009 року склала 2860 грн., що на 773 грн. (на 36,9%) більше, ніж за аналогічний період минулого року. Якщо конкретно, то за звітний період найбільша заробітна плата була в ДСП "Комплекс" – 3389 грн., у ДСНВП "Екоцентр" – 3025 грн., ДП "СБК" – 3042 грн. Найменша – у ДСКП "Чорнобильська Пуща" – 2730 грн., ДП "Чорнобильсервіс" – 2731 грн. Такий розрив у розмірі середньої заробітної плати зумовлений структурою підприємств (співвідношення кількості робітників і спеціалістів), особливостями їх господарської діяльності (можливістю спрямовувати на оплату праці кошти, що надходять від господарської діяльності), а також віднесенням окремих підприємств до галузі поводження з радіоактивними відходами (тарифні ставки та оклади на 20-25 відсотків більші).

Середній розмір премії по підприємствах МНС у Зоні відчуження за дев'ять місяців 2009 року склав 26%. Більшість підприємств протягом третього кварталу компенсували премію, котру не виплачували в першому півріччі через недостатні бюджетні надходження. При цьому, ДСП "Комплекс" виплачувало премію в обсязі від 40 до 50 відсотків, у тому числі половину її розміру – за рахунок небюджетних надходжень.

У звітному періоді підприємства своєчасно переглядали штатні розписи, приводили тарифні ставки, посадові оклади у відповідність до показників збільшення законодавчо встановленого розміру мінімальної заробітної плати. Усі підприємства встановлювали тарифну ставку робітника першого розряду збільшену на 20 відсотків, як це й передбачено Галузевою угодою. Слід зазначити, що в звітний період вдалося частково наблизити рівень заробітної плати працівників підприємств Зони відчуження до рівня заробітної плати працівників ДСП "Чорнобильська АЕС".

А ось надбавка за роботу вахтовим методом не включається до складу середньої заробітної плати й не може виплачуватися з фонду оплати праці, оскільки відповідно до Закону України "Про Державний бюджет України на 2009 рік" ця стаття видатків не віднесена до захищених і протягом року майже не фінансувалася. Разом з тим, стан виплати цієї надбавки на підприємствах Зони відчуження різний. Так, у ДСП "Комплекс" цю надбавку не платили взагалі. Значна заборгованість з виплати надбавки є в ДСКП "Чорнобильська Пуща" – п'ять місяців, ДСП "РУЗОД", ДСП "Техно-

центр" – чотири місяці. ДП "СБК" має заборгованість лише за один місяць.

За планом фінансування видатків, на оплату праці в четвертому кварталі 2009 року достатньо коштів, щоб забезпечити виплату на підприємствах заробітної плати та всіх її складових у повному обсязі. Але, якщо і в подальшому фінансування заходів у Зоні відчуження із загального фонду державного бюджету буде здійснюватися лише в обсягах, необхідних на оплату праці, проблема щодо виплати надбавки за вахтовий метод виникатиме знову.

ПРО ТИХ, ХТО НА ВАРТІ...

Третє питання, яке потребувало розгляду та прийняття певних рішень, стосувалося стану охорони Зони відчуження. А тому відразу зауважу, що заходи з охорони території та об'єктів, дотримання правового режиму і підтримання громадського порядку на цьому небезпечному об'єкті здійснюються:

- відділ зони ЧАЕС ГУ МВС України в Київській області;
- батальйон міліції з охорони зони радіаційного забруднення ГУ МВС України в Київській області;
- рота охорони міста Овруча УМВС України в Житомирській області;
- Чорнобильське відділення ДСО при ГУ МВС України в Київській області.

ДОВІДКА

Загальний периметр зони

складає 439,2 км,

у тому числі ділянка державного кордону з Республікою Білорусь – 154,5 км.

Заходи з утримання огорожі Зони відчуження та щомісячного обстеження її стану здійснює ДСКП "Чорнобильська Пуща". Результати цих обстежень свідчать про те, що на сьогодні стан огорожі є незадовільним. Тому одним із заходів правоохоронці даного закритого об'єкта вибрали інформування населення та персоналу підприємств Зони відчуження про відповідальність за порушення правового режиму на даних територіях та правил радіаційної безпеки. Крім цього, в гирлі р. Прип'ять (на воді та на островах) були встановлені інформаційні знаки про підвищену відповідальність за незаконне перебування в Зоні відчуження, заборону полювання та рибальства. Виготовлено й розповсюджено у мисливських та рибальських господарствах, котрі розташовані на прилеглих до Зони відчуження територіях, карто-схеми Зони із зазначенням її меж.

Постійно здійснюється співпраця з Гомельською митницею з питань перетину державного кордону й недопущення контрабандного перевезен-

ня товарів на територію Зони відчуження. За останні роки таких випадків не зафіксовано.

Як у попередні роки, так і в цьому році, в зв'язку з відкриттям нового сезону полювання, посилені заходи щодо запобігання незаконного полювання та рибальства на території Зони відчуження. Використовується гелікоптер. Як результат – є конкретні факти затримання порушників.

Під час проведення рейдів виявляються також факти пошкодження і знищення огорожі Зони відчуження та інформаційних знаків, порушень правил пожежної безпеки й природокористування. На жаль, низькі штрафи та складний механізм притягнення осіб до кримінальної відповідальності не сприяють вирішенню цих проблемних питань. Крім того, щорічне фінансування заходів з охорони Зони відчуження на мінімальному рівні не дозволяє виконувати цю роботу на належному рівні.

Слід також відзначити, що 20 жовтня 2009 року за участю керівників державного департаменту була проведена міжвідомча нарада з питань охорони Зони відчуження та прийняті певні рішення, зокрема з питань фінансування та забезпечення цієї роботи.